

Paller de Dalt

Bagà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Paller
Emplaçament Al final d'una pista que comença abans d'arribar a Paller de Baix, en direcció Roc de la Llena.

Coordenades:

Latitud: 42.27395874801381
Longitud: 1.8811994806569656
UTM Est (X): 407742
UTM Nord (Y): 4680800

Classificació

Número de fitxa 08016 - 6
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Renaixement
Segle XVIII
Any 1748
Estat de conservació Dolent
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dl., 20/10/2003 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC
Data de la darrera revisió: dj., 26/03/2026 - 10:27

Descripció

Les restes de l'antic santuari es troben al NE de Bagà, en mig d'un ampli planell que té per capçalera La Devesa. Hi resten les ruïnes d'una casa amb els seus coberts, i les de l'església. L'església és de planta rectangular, sense absis, i amb la porta principal oberta a migdia. Aquesta porta va ser tapada per un seguit de coberts que es van afegir davant. Una altra porta hi havia al mur de ponent, allindada, i un nivell per sobre de la nau, ja que l'edifici es troba aprofitant un desnivell del terreny. Aquest porta era utilitzada per la masia que es va fer posteriorment aprofitant l'estructura de l'església. Resten dempeus tots els murs, però no existeix la teulada, tot i que encara queda part de la cornisa interior de la que arrencava la volta de canó que cobria la nau. Resten també les voltes de dues capelles laterals, la del costat esquerre conserva la volta feta amb pedra posada a plec de llibre i es poden observar els forats deixats per antigues bigues de fusta que van dividir l'espai en dos pisos, així com la presència d'un forn de pa i una pica d'aigua construïdes després de l'abandó de l'església i l'adaptació com a mas, durant el segle XIX. Resta també una fornícula encastada a la paret frontal, on hi havia la imatge de la Verge, i l'arrencada de l'escala de pedra per l'interior de la paret a la trona. L'abandó del mas ha permès veure actualment l'estructura inicial de l'església.

Observacions:

L'edifici es troba en ruïnes. Els darrers masovers de Paller (els Tallada-Porcar) que vivien pels anys quaranta del segle XX, expliquen que fangant a l'hort darrera la casa van trobar unes lloses arrencades en forma de cistes amb ossos i algun petit estri metàl·lic (CABALLÉ, 1998). Mapa Topogràfic Moixeró-La Tosa, Parc natural Cadí-Moixeró, editorial Alpina, 2002. E/ 1:25.000.

Història

Les primeres dades històriques són de 1197, moment en que es bastiria l'edifici romànic que es va mantenir fins el 1687, moment en que s'amplia amb una nova construcció renaixentista. En trobar-se lluny del centre de població, es va construir el nou santuari l'any 1748 més proper a Bagà, abandonant aquest antic indret i portant això a l'abandonament i ruïna dels edificis. El primer edifici seria una petita capella, que l'any 1258, l'abat de Sant Llorenç prop Bagà, com a senyor del lloc, el proveí de capellà i altres persones per tal que cuidessin el santuari i el mas. Posteriorment l'església va ser utilitzada com a habitatge i els murs es van aprofitar per fer un mas, afegint un seguit de coberts.

Bibliografia

CABALLÉ, F. (1998). El Déu de Bagà. Columna Albí eds. GAVÍN, J.M. (1985). Inventari d'esglésies. Vol. 17 El Berguedà. Ed. Arxiu Gavín. Barcelona. PLADEVALL, A. (1979). Santuari de la Mare de Déu de Paller. Gran Enciclopèdia Comarcal. Tom 12, Barcelona. SERRA VILARÓ, J. (1935). El santuari de la Mare de Déu de Paller, que es venera a la molt noble vila de Bagà. Tarragona.

